

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور اقتصادی و دارایی

سازمان خصوصی سازی

معاون وزیر و رئیس گل

شماره: ۸۹۳۰
تاریخ: ۱۴۰۳/۰۴/۳۰
پست: داود

جناب آقای دکتر رحیمی - وزیر محترم دادگستری
جناب آقای دکتر منظور - معاون محترم رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور
جناب آقای مهندس عبداللهی - رئیس محترم اتاق تعاون ایران
جناب آقای حسن زاده - رئیس محترم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران
جناب آقای دکتر سید نورانی - رئیس محترم شورا و مرکز ملی رقابت
- مجلس شورای اسلامی

موضوع: ارسال تصویر مصوبه مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۲۱ هیات واگذاری

با سلام و احترام؛

به پیوست تصویر مصوبه چهارصد و نوزدهمین جلسه هیات واگذاری، تشکیل شده در تاریخ

۱۴۰۲/۰۲/۲۱ جهت استحضار ایفاد می گردد.

ابراهیم بازرگان

اداره کل دبیرخانه مرکزی نهاد ریاست جمهوری

شماره: ۶۷۹۴۶

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۴/۳۱

ساعت: ۰۷:۳۱

رونوشت:

- ✓ جناب آقای دکتر دهقان، معاون محترم حقوقی رئیس جمهور، بازگشت به نامه شماره ۱۴۴۹۴۶ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۹ جهت استحضار.
- ✓ جناب آقای سلمانی، معاون محترم امور حقوقی و مجلس وزارت امور اقتصادی و دارایی، بازگشت به نامه های شماره ۹۱/۲۳+۲۹۲ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۰۲ و شماره ۶۷۴۲۳ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۸ مجلس شورای اسلامی جهت استحضار.
- ✓ جناب آقای دکتر محمدی، حسابرس کل محترم هیات ششم امور اقتصادی و زیربنایی دیوان محاسبات کشور مستقر در سازمان، جهت استحضار.
- ✓ هیات محترم بازرسان سازمان بازرسی کل کشور مستقر در سازمان، جهت استحضار.
- ✓ اعضای محترم هیات عامل، جهت استحضار.
- ✓ مدیران محترم سازمان، جهت اطلاع.
- ✓ دفتر دبیرخانه هیات عالی مولدسازی و هیات واگذاری.

نام و نام خانوادگی: کارشناس: تاریخ:	نام و نام خانوادگی: معاون: تاریخ:	نام و نام خانوادگی: معاون مدیرکل: تاریخ:	نام و نام خانوادگی: رئیس گروه: تاریخ:	نام و نام خانوادگی: مدیرکل: تاریخ:
امضاء:	امضاء:	امضاء:	امضاء:	امضاء:

الف- مبانی تکلیف قانونی تنقیح مقررات:

الزام به تنقیح مقررات کشور برای اولین بار در ماده واحده قانون تشکیل سازمان تنقیح و تدوین قوانین و مقررات کشور-مصوب ۱۳۵۰- ایجاد گردید. در قانون یاد شده، "دولت مکلف شده است با تأسیس سازمان یادشده زیر نظر نخست وزیر، کلیه مقررات لازم الاجرا را با نظر متخصصان فن با روش موضوعی، فهرست و به صورت مجموعه‌ها تنظیم و تدوین نماید." بر اساس ماده (۱) آیین نامه اجرایی مربوط که مطابق با تجویز تبصره قانون مذکور، در سال ۱۳۵۳ توسط هیات وزیران تصویب شد، وظایف اصلی سازمان به شرح زیر تعیین گردید:

۱- جمع‌آوری کلیه قوانین و مقررات کشور.

۲- تفکیک و طبقه‌بندی موضوعی قوانین و مقررات کشور با توجه به تعداد مجموعه‌ها و کدها و تهیه و تنظیم فهرست موضوعی و تاریخی آنها.

۳- تعیین قوانین و مقررات منسوخه و تفکیک آنها از قوانین و مقررات لازم الاجرا.

۴- تعیین و تفکیک قوانین و مقررات متناقض و مغایر و تهیه پیشنهادهای اصلاحی.

۵- به‌هنگام نگه داشتن قوانین و مقررات کشور و چاپ آنها.

همچنین بر اساس ماده (۳) آیین‌نامه مذکور، کلیه وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی و وابسته به دولت مکلف گردیدند قوانین و اساسنامه‌ها و آیین‌نامه‌های مربوط به خود را به سازمان ارسال نمایند. بر اساس "لایحه قانونی ادغام سازمان تنقیح و تدوین قوانین و مقررات کشور در نخست وزیری-مصوب ۱۳۵۸-سازمان یادشده با کلیه وظایف و تشکیلات و پرسنل و اعتبارات و تمهیدات به صورت اداره کل ضمیمه نخست‌وزیری و در آن ادغام می‌شود."

در سال ۱۳۸۹ و با تصویب قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور، مطابق جزء (ج) تبصره بند (۷-۱) ماده (۳) این قانون "کلیه دستگاههای موضوع مواد (۵ و ۱۱۷) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶- موظفند با همکاری معاونت حقوقی ریاست جمهوری، کلیه تصویب‌نامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها و به طور کلی مقررات مربوط به خود را تنقیح نمایند و با شناسایی موارد نسخ صریح، آنها را از مجموعه مقررات حذف و موارد نسخ ضمنی، زائد، متروک و موضوع منتفی شده را مشخص و برای تنقیح به مراجع تصویب‌کننده ارسال کنند."

اگر چه وفق ماده (۱۰) قانون اخیرالذکر، قانون تشکیل سازمان تنقیح و تدوین قوانین و مقررات کشور- مصوب ۱۳۵۰- و آیین‌نامه‌های آن نسخ شده است اما همانگونه که مشاهده می‌شود بر اساس مفاد جزء (ج) فوق نگاه کلی قانون سال ۱۳۵۰ در قانون اخیرالتصویب، هرچند با برخی ایرادات، همچنان تداوم یافته است؛ چنان که همه امور مربوط به تنقیح تصویب‌نامه‌ها، آیین‌نامه و دستورالعمل‌ها و به‌طور کلی مقررات مربوط و شناسایی موارد نسخ صریح نسخ ضمنی، زائد، متروک و موضوع منتفی‌شده و ارسال آنها برای مراجع وضع، لازم است با همکاری معاونت حقوقی ریاست جمهوری و توسط دستگاه‌های اجرایی انجام شود.

همچنین بر اساس مواد (۸) و (۹) دستورالعمل اصلاحی تهیه و پیشنهاد لوایح و تصویب‌نامه‌ها و دفاع حقوقی از مصوبات دولت و به‌هنگام نگهداشتن آنها در سامانه اطلاعات قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران موضوع بخشنامه شماره ۵۲۰۰۸ مورخ ۱۳۸۹/۳/۹ رئیس جمهور وقت، کلیه دستگاه‌ها موظفند تمامی مقررات مورد عمل خود را حداکثر ظرف شش ماه و بر اساس شیوه‌نامه‌ای که توسط معاونت تهیه و ابلاغ می‌گردد، تنقیح نموده و با نظارت و تایید معاونت وارد سامانه ملی قوانین و مقررات نمایند و پس از راه‌اندازی کامل سامانه و اعلام معاونت، مصوبات عادی (غیر مجرمانه) بعد از انتشار در سامانه برای کلیه دستگاه‌های ذیربط قابل اجرا است. ضمناً مصوباتی که علاوه بر دستگاه‌ها و کارکنان آنها برای مردم حق و یا تکلیف ایجاد می‌نماید یازده روز بعد از انتشار در سامانه لازم‌الاجرا است مگر آنکه در مصوبه، تاریخ اجرای دیگری مشخص شده باشد. همچنین بر اساس بخشنامه رئیس‌جمهور وقت، موضوع نامه شماره ۱۶۹۱۳۸ مورخ ۱۳۹۱/۸/۲۸ دستگاه‌های اجرایی موظفند کلیه آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها، مصوبات و... مربوط به دستگاه متبوع و زیرمجموعه‌های وابسته خود را تا پایان سال ۱۳۹۱ وارد سامانه نمایند. در دولت یازدهم و بر اساس بخشنامه شماره ۵۰۰۵۴/۱۵۸۱۵۲ مورخ ۱۳۹۲/۱۰/۹ معاون اول رئیس‌جمهور ثبت آیین‌نامه‌ها و تصویب‌نامه‌های متضمن حق و تکلیف برای عموم که در چارچوب قوانین با تصویب وزیر ذیربط یا شوراهای عالی درون‌سازمانی ابلاغ گردیده در سامانه ملی قوانین و مقررات الزامی است. لذا با توجه به تکالیف متعدد معاونت حقوقی رئیس‌جمهور در خصوص تنقیح مقررات که بر اساس قوانین و مقررات یادشده ایجاد شده است، ضروری است در خصوص اجرای آن، برنامه‌ریزی لازم صورت پذیرد.

ب- برخی ویژگی‌های تنقیح و تدوین مقررات

انجام تنقیح و تدوین مقررات مستلزم شناختی کامل و همه‌جانبه از موضوع است تا در خلال آن، موانع و دشواری‌ها، قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدها به خوبی مشخص گردد. این شناخت به‌ویژه در خلال مقایسه‌ای میان تنقیح و تدوین در دو حوزه «قوانین» و «مقررات» بهتر پدید خواهد آمد. مهمترین ویژگی‌های تنقیح مقررات را به‌اختصار می‌توان بدین شرح بیان نمود:

۱- عدم شفافیت مفهومی و مصداقی مقررات: در تعریفی کلی از اصطلاح «مقررات» آن را می‌توان به دسته‌ای از قواعد حقوقی اطلاق نمود که از سوی مراجع صالح وضع بدون طی تشریفات وضع قانون ایجاد می‌گردد. این بیان، در قیاس با واژه «قانون» که از تعریفی نسبتاً مشخص برخوردار است و انواع آن نیز در ادبیات حقوقی محل اختلاف جدی نیست، حکایت از آن دارد که آرایه تعریف جامع و مانع از «مقررات» و احصای دقیق انواع و مصداق آن، با دشواری‌هایی روبروست. همان‌گونه که در جزء (ج) تبصره بند (۷-۱) ماده (۳) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور-مصوب ۱۳۸۹- به‌صراحت مشهود است، قانونگذار با تصریح به تصویب‌نامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها به‌عنوان برخی از مصداق مقررات، به عبارت «به‌طور کلی مقررات» روی آورده است تا نگاه محوری خود مبنی بر تنقیح تمامی انواع مقررات را اعلام نماید. لذا از نظر مقنن مصداق دیگری از مقررات وجود دارد که لازم است به‌دقت احصاء شود تا بتوان بررسی و اقدامات قانونی را نسبت به آنها معمول داشت. از دیگر ابهامات در این خصوص آن است که آیا کلمه «مقررات» بر آنچه که به‌عنوان «تصمیمات» شناخته می‌شود نیز شامل است یا تنها آن را باید در مفهوم «مصوبات» محدود نمود.

۲- تعدد مراجع وضع مقررات و ابهام در دامنه شمول تکلیف قانونی: برخلاف مراجع وضع «قانون» که بسیار اندک، مشخص و قابل احصاء می‌باشد، تعیین و شمارش مراجع وضع «مقررات» بسیار دشوار است. این امر، به‌ویژه، در نگاهی زمانی و مکانی، دشواری مضاعفی را نمایان می‌سازد. به بیان دیگر، هرگاه فراتر از نگاه به دوران حاضر، مراجع گوناگون وضع مقررات از آغاز دوران قانونگذاری (سال ۱۲۸۵ شمسی) تاکنون و فراتر از نگاه جغرافیایی ناظر بر مرکز و دستگاه‌های اجرایی مستقر در آن، مراجع وضع مقررات در تمامی نقاط کشور و سطوح مختلف دستگاه‌های اجرایی مدنظر قرار گیرد، انبوهی از مراجع وضع را که حتی احصای آنها نیز به آسانی ممکن نیست نمایان می‌سازد. مراجع متعددی با خاستگاهها و جایگاه‌های حقوقی متفاوت در ساختار اداری کشور (نظیر رئیس جمهور، معاون اول رئیس جمهور، هیات وزیران، شوراهای عالی و کمیسیون‌ها و کارگروه‌هایی که حسب قوانین و یا مقررات به وجود می‌آیند، وزیران و معاونان رئیس جمهور، معاونان و مدیران

دستگاه های اجرایی در مرکز و در سطوح مختلف اداری در سراسر کشور، استانداران، فرمانداران مبادرت به وضع مقررات) می نمایند. در چنین نگاهی، دامنه شمول تکلیف قانونی مبنی بر تنقیح مقررات دارای ابهاماتی است و باید نسبت به تبیین آن اقدام نمود.

۳- ابهام در سلسله مراتب میان مراجع وضع مقررات: عدم تعیین سلسله مراتب بین مراجع متعدد وضع مقررات از دیگر دشواری های تنقیح مقررات است. توضیح آنکه قوانین، با اندکی تسامح، همگی از مرجع واحد و عموماً با اعتبار واحد صادر می شوند؛ لذا سنجش آنها برای تعیین قوانین معتبر و غیرمعتبر با رعایت اصول تنقیحی به آسانی امکان پذیر است اما به دلیل تعدد مراجع وضع مقررات (نظیر شوراهای عالی)، عدم تعیین دقیق حدود اختیارات و صلاحیت های برخی از آنها و عدم تبیین دقیق نسبت اعتبار آنها با یکدیگر، تنقیح در این عرصه با دشواری جدی مواجه است. از همین روی، در مجموعه های تنقیحی تدوین شده این معاونت نیز به تنقیح مقررات هریک از مراجع وضع مقررات به نحو جدا از دیگر مراجع مبادرت شده است.

۴- کثرت مقررات و عدم دسترسی کامل به آنها: با توجه به تعدد مراجع وضع مقررات و گستره مکانی این مراجع، تعداد مقررات در کشور بسیار زیاد است و این امر خود مراحل انجام تنقیح مقررات را طولانی تر از تنقیح قوانین می سازد. از سوی دیگر، نظر به وجود ضمانت اجرای قانونی در انتشار و ابلاغ «قوانین»، می توان اعلام نمود که طی سالیان طولانی قانونگذاری تاکنون، بجز موارد بسیار نادر، همه قوانین مصوب احصاء شده و قابل دسترس می باشد؛ این در حالی است که در خصوص «مقررات» با لحاظ همه انواع مختلف و مراجع متعدد وضع آن و از طرفی عدم وجود ضمانت اجرای قابل اعتنا در انتشار آنها، نمی توان از در دسترس بودن و جامع بودن آرشیوهای موجود، اطمینان حاصل نمود.

۵- ارتباط وثیق تنقیح مقررات با تنقیح قوانین: تنقیح جامع مقررات مستلزم تعیین نسبت آن با قوانین معتبر است. به بیان دیگر، مطابقت مقررات با قوانین معتبر یکی از مراحل تنقیح مقررات محسوب می شود. این بدان معناست که تا زمانی که تنقیح قوانین یک موضوع به نحو کامل صورت نگیرد امکان تشخیص دقیق اعتبار مقررات آن موضوع فراهم نخواهد بود و در نتیجه تنقیح مقررات، به نحو کامل تحقق نخواهد گرفت.

۶- درون قوه ای بودن تنقیح مقررات: عمده مراجع وضع مقررات در درون قوه مجریه قرار دارند ضمن آنکه محدوده عمل این معاونت را می توان در درون این قوه تعریف نمود. بر این اساس، سیر نهایی

کردن تنقیح مقررات مراجع وضع در قوه مجریه با اراده‌ای صرفاً درون قوه‌ای امکان‌پذیر است و نیازمند تعامل میان قوا و سیر مراحل طولانی وضع قوانین نیست. این امر، به عنوان مزیتی در کنار مشکلات عدیده تنقیح مقررات، می‌تواند مورد توجه جدی قرار گیرد.

ج - الزامات انجام تنقیح مقررات

بر مبنای آنچه بیان گردید، انجام تنقیح و تدوین مقررات کشور مستلزم برخی تمهیدات خواهد بود. در عین حال، این سخن به مفهوم توقف تنقیح مقررات تا زمان انجام مقدمات مورد نظر نیست بلکه همان‌گونه که در قسمت بعد ملاحظه می‌شود با توجه به وجود برخی سوابق، مجموعه‌ای از اقدامات به موازات پیگیری مقدمات مورد بحث، قابل انجام است.

۱- اقدامات تبیینی - توجیهی: انجام تنقیح و تدوین مقررات، نیازمند وجود اراده‌ای قاطع در سطح قوه مجریه و دستگاه‌های ذی‌ربط است. در مطالعات تطبیقی نیز بر لزوم وجود چنین اراده‌ای به عنوان پیش‌شرط انجام تنقیح، صحنه گذاشته شده است. بر این اساس، لازم است نسبت به انجام تنقیح مقررات به عنوان اقدامی اساسی و ضروری برای کشور، در درون قوه مجریه عزمی جدی ایجاد گردد و تمامی مراجع وضع (و در صدر آنها هیات محترم وزیران)، دستگاه‌های اجرایی و مسئولان ارشد آنها نسبت به ضرورت، اهمیت و اولویت آن، آگاهی و اشراف یابند.

۲- اقدامات علمی - پژوهشی: با توجه به آنچه که از عدم شفافیت و ابهامات موجود در زمینه تنقیح مقررات در بخش پیشین بیان گردید، به خوبی، ضرورت انجام اقدامات علمی - پژوهشی آشکار می‌شود. این اقدامات، علاوه بر تبیین مفهومی لازم، می‌تواند به اقدامات تقنینی (در معنای عام کلمه) مورد نیاز نیز منجر گردد. اقدامات علمی - پژوهشی مورد نظر، با توجه به موضوع و زمان انجام، در دو قالب «مطالعاتی» و «تجسست‌های علمی» شکل خواهد گرفت و موضوعاتی همانند تبیین مفهومی و مصداقی مقررات، احصای مراجع مختلف وضع، حدود صلاحیت‌ها و اختیارات آنها، سلسله مراتب و تعیین نسبت اعتبار آنها با یکدیگر، را در بر خواهد داشت.

۳- شکل گیری آرشیو جامع مقررات:

گردآوری جامع مقررات، گام نخست هر اقدام تنقیحی در این زمینه است. با توجه به فقدان سازوکار مناسب و الزام‌آور در زمینه انتشار مقررات و نیز عدم برخورداری کشور از آرشیوی جامع در این خصوص،

لازم است دو اقدام در این ارتباط مورد توجه قرار گیرد. اولاً باید سازوکاری مشخص و الزام‌آور برای انتشار مقررات پیش‌بینی شود تا امکان دسترسی به‌هنگام به مقررات را فراهم آورد و ثانیاً به گردآوری تمامی مقررات کشور مبادرت نمود. گردآوری مقررات و ایجاد آرشیو جامع از تمامی انواع و مصدق مقررات، بدون همکاری نزدیک و تنگاتنگ همه دستگاه‌های اجرایی با معاونت حقوقی امکان‌پذیر نخواهد بود. این اقدام با توجه به فرهنگ اداری غالب و نیز وجود برخی نابسامانی‌ها در درون دستگاه‌های اجرایی به‌سادگی امکان تحقق نخواهد یافت لذا همراهی مقامات عالی قوه مجریه و نیز هیات محترم وزیران در این خصوص بسیار اساسی و راهگشا خواهد بود.

۴- ظرفیت سازی در درون دستگاه‌های اجرایی:

کثرت مقررات کشور و اشراف مجریان بر زوایا و ابعاد مختلف اجرایی مقررات، ضرورت حضور و مشارکت موثر دستگاه‌های اجرایی را در این خصوص نمایان می‌سازد. اگر چه این امر، به دلیل کمبود جدی نیروهای کیفی حقوقی در دستگاه‌های اجرایی و نیز عدم آشنایی ایشان با فن تنقیح، به‌سهولت امکان اجرایی نخواهد یافت اما گریزی جز تجهیز علمی و فنی کارشناسان حقوقی دستگاه‌های اجرایی در این خصوص وجود ندارد. در صورت لزوم می‌توان در تعامل با سازمان اداری و استخدامی کشور پیشنهاد ایجاد پست خاص تنقیح قوانین و مقررات را در دستگاه‌های اجرایی ارائه نمود. مهارت و کارآزمودگی کارشناسان حقوقی در هر یک از سطوح وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه، رده‌های استانی، شهرستانی و ... نسبت به سطوح پایین‌تر از خود باید در حدی باشد که این کارشناسان بتوانند نقش ستادی و نظارتی نسبت به رده‌های تابعه ایفا نمایند. در چنین فضایی، نقش معاونت حقوقی رییس جمهور در ارزیابی آموزش‌های لازم و هدایت و نظارت کلان، بسیار محوری خواهد بود.

د- مراحل انجام تنقیح و تدوین مقررات:

تنقیح و تدوین مقررات مشتمل بر چهار مرحله کلی و مبتنی بر روشی «موضوع (کد) محور» خواهد بود که با توجه به تنوع و تکرر مراجع وضع مقررات و سوابق و داشته‌های موجود باید هر یک از این مراحل به چند گام اجرایی تقسیم گردد. در این اقدام، ورود در لایه های افقی و عمودی وضع مقررات، مورد توجه خواهد بود لذا فرایند انجام کار به شرح زیر تعریف می‌شود:

مرحله اول-گردآوری مقررات: همانگونه که بیان گردید گردآوری مقررات گام نخست هر اقدام تنقیحی در این زمینه است. این گردآوری باید دارای دو وصف «عمومیت» از حیث مراجع وضع و «جامعیت» از حیث مصوبات هریک از آنها باشد. بر این اساس، انجام اقدامات زیر لازم خواهد بود:

۱- شناسایی تمامی مراجع وضع مقررات: این امر علاوه بر مطالعات و بررسی‌های لازم در معاونت، از طریق تعامل با دستگاههای اجرایی به عمل می‌آید.

۲- طبقه بندی و اولویت‌بندی مراجع وضع مقررات از حیث اهمیت و اقدام: با توجه به حدود صلاحیت‌ها و اختیارات، مراجع وضع از ترازوی واحد برخوردار نیستند بلکه باید در سطوح مختلف طبقه بندی شوند و سپس از حیث اهمیت و اقدام اولویت بندی گردند؛ این امر توسط معاونت انجام می‌پذیرد. بی تردید، هیات وزیران در صدر تمامی مراجع وضع مقررات و در اولویت نخست اقدام خواهد بود.

۳- تعامل با مراجع وضع و دریافت تمامی مقررات موضوعه و اطمینان از جامعیت آن: این اقدام با برنامه‌ریزی، هدایت و نظارت معاونت، توسط دستگاههای اجرایی و واحدهای پشتیبانی و دبیرخانه‌های هریک از شوراها و کارگروه‌های مقررگذار انجام می‌شود. با توجه به اهمیت و جایگاه مصوبات هیات وزیران و شورای عالی اداری و نیز نظر به اینکه بایگانی قوانین و مقررات مستقر در معاونت، از حیث گردآوری مصوبات این دو مرجع وضع، کامل‌ترین بایگانی در کشور محسوب می‌شود، اطمینان از جامعیت مصوبات موجود در اولویت اقدام خواهد بود که لازم است دفتر هیات دولت و دبیرخانه شورای عالی اداری (در سازمان امور اداری و استخدامی کشور) همکاری لازم را در این زمینه معمول نمایند.

۴- ورود تمامی مصوبات به سامانه‌ای واحد و متمرکز (سامانه ملی قوانین و مقررات): با توجه به آثار مثبت بسیاری که بر انجام امور در قالب فناوریهای نوین وجود دارد و نیز بر اساس مبانی قانونی مورد اشاره، لازم است تمامی مقررات در سامانه ملی قوانین و مقررات وارد شود. انجام این امر توسط دستگاههای اجرایی تحت نظارت این معاونت صورت می‌گیرد. در این راستا، معاونت نسبت به انجام هماهنگی‌ها و آموزشهای لازم به کارشناسان دستگاه‌های اجرایی برای ورود اطلاعات موجود در دستگاهها به سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران، اقدامات لازم را معمول خواهد داشت. تاکنون آموزش‌های لازم به بخشی از دستگاه‌های اجرایی ارائه شده، لکن لازم است بر

اساس این طرح و در یک دوره معین نسبت به آموزش همه دستگاه های اجرایی به منظور شروع، تسریع و اتقان ورود مقررات به سامانه اقدامات عاجل صورت پذیرد.

مرحله دوم- کدگذاری: همانگونه که در تنقیح قوانین کدگذاری از جمله مراحل مهم و کلیدی می باشد، تشخیص و درج ارتباط موضوعی مقررات درج شده در سامانه با هریک از کدهای موضوعی نود و یک گانه، نیز به عنوان مرحله دوم از فرایند تنقیح مقررات دارای اهمیت بالایی می باشد. نظر به اینکه این مرحله از انجام کار در تشخیص های تنقیحی از اهمیت ویژه ای برخوردار است، توجه و تسریع در آن به اتقان هر چه بیشتر نتایج حاصل از تنقیح مقررات می انجامد. انجام این امر نیز تحت آموزش و نظارت معاونت توسط دستگاههای اجرایی انجام می شود.

مرحله سوم- تشخیصهای تنقیحی: پس از گردآوری مقررات و کدگذاری آنها، تشخیصهای تنقیحی به منظور تعیین مقررات معتبر، منسوخ صریح، منسوخ ضمنی، با اجرا منتفی، زمان منقضی و متروک، مرحله دیگری از فرایند تنقیح مقررات می باشد. به عبارت دیگر با انجام مرحله سوم فرایند، مقرراتی که در گذر زمان توسط مراجع وضع اولیه و یا سایر مراجع، مانند مقنن و مراجع مافوق به نحوی غیرمعتبر گردیده اند تعیین و از قواعد معتبر تفکیک می شوند.

مرحله چهارم- لازم الاجرا شدن تشخیص های تنقیحی: آنچه از مرحله پیشین تنقیح حاصل می شود شش فهرست به شرح ذیل از مقررات خواهد بود که در موارد عدم اعتبار، منشا نسخ یا عدم اعتبار به وضوح بیان شده است:

- ۱- مقررات معتبر،
- ۲- مقررات منسوخ صریح،
- ۳- مقررات زمان منقضی،
- ۴- مقررات منسوخ ضمنی،
- ۵- مقررات با اجرا منتفی،
- ۶- مقررات متروک.

بدیهی است نظر قاطع و نهایی در خصوص وضعیت مقررات را مراجع وضع هریک از آنها اعلام می نماید. چنانکه در جزء ج تبصره بند (۱) ماده (۳) قانون سال ۱۳۸۹ نیز اعلام می نماید که «با شناسایی

موارد نسخ صریح، آنها را از مجموعه مقررات حذف و موارد نسخ ضمنی، زائد، متروک و موضوع منتفی شده را مشخص و برای تنقیح به مراجع تصویب‌کننده ارسال کنند» بر این اساس، لازم است مقررات «منسوخ ضمنی»، «با اجرا منتفی» و «متروک» جهت تعیین تکلیف نهایی به مراجع وضع مربوط ارسال گردد.

از سوی دیگر نتیجه نهایی و اصلی تنقیح، یافتن و اعلام مقررات معتبر و لازم‌الاجرا است تا ماموران و دستگاههای اجرایی مکلف شوند وظایف و مأموریت های خود را بر اساس آنها سامان دهند و مردم نیز مطابق آن حقوق و تکالیف خود را بشناسند. به بیان دیگر، نهایت تنقیح مقررات، تعیین و تثبیت مقررات معتبر و لازم‌الاجراست تا در پرتو آن بتوان به ایجاد رویه واحد، جلوگیری از تصمیمات مغایر و متفاوت در عمل به مقررات و پیشگیری از سوءاستفاده های احتمالی، نایل آمد. بر این اساس، گام پایانی تنقیح مقررات، تدوین مقررات و رسمیت بخشیدن از سوی مرجع وضع است. آنچه در این مرحله نیز درخور توجه است محوریت سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران، به عنوان مرجع جامع قوانین و مقررات می باشد که در آن، دسترسی آسان و نظام مند قوانین و مقررات برای عموم مردم و دستگاههای اجرایی فراهم خواهد بود.

شماره: ۷۲۵۴۱
تاریخ: ۱۴۰۳/۴/۲۳
پیوست:

وزارت امور اقتصادی و دارایی

وزیر

«با صلوات بر محمد و آل محمد»

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت دادگستری - اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

اتاق تعاون ایران - مجلس شورای اسلامی - سازمان برنامه و بودجه کشور - شورای رقابت

«مصوبه هیأت واگذاری»

هیأت واگذاری در جلسه چهارصد و نوزدهم (روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۱) در اجرای تصویب نامه مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۱۶ هیأت وزیران، در خصوص موضوعات زیر تصمیم گیری نمود:

۱- قیمت پایه و شرایط واگذاری ۶/۲۲ درصد سهام شرکت «صنایع پتروشیمی خلیج فارس» متعلق به شرکت مادر تخصصی ملی صنایع پتروشیمی مطرح و با واگذاری سهام مذکور به قیمت پایه هر سهم مطابق قیمت تابلو بورس در روز عرضه (معادل قیمت پایانی روز قبل از عرضه) به اضافه ۱۳۲ درصد به شرط آنکه از مبلغ ۱۶,۰۷۸ ریال کمتر نباشد به صورت نقد و اقساط شامل ۱۳ درصد نقد و مابقی در اقساط ۴ ساله طی ۸ قسط با فواصل زمانی ۶ ماهه (با احتساب نرخ سود فروش اقساطی اعلامی بانک مرکزی برای سال جاری) از طریق بورس با اعمال مشوق های بخش خصوصی واقعی و تعاونی و رعایت دستورالعمل اجرایی «روش انتخاب مشتریان راهبردی (استراتژیک) و احراز و بایش اهلیت مدیریتی در واگذاری ها» موافقت گردید (پیوست ۱).

۲- قیمت پایه و شرایط واگذاری ۷/۱۳ درصد سهام شرکت «پارس فولاد سبزواری» متعلق به شرکت مادر تخصصی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران مطرح و با واگذاری سهام مذکور (پس از کسر سهام ترجیحی) به قیمت پایه هر سهم مطابق قیمت تابلو بورس در روز عرضه (معادل قیمت پایانی روز قبل از عرضه) به اضافه ۴۰ درصد به شرط آنکه از مبلغ ۵۵,۷۳۴ ریال کمتر نباشد به صورت نقد و اقساط شامل ۲۵ درصد نقد و مابقی در اقساط ۲ ساله طی ۴ قسط با فواصل زمانی ۶ ماهه (با احتساب نرخ سود فروش اقساطی اعلامی بانک مرکزی برای سال جاری) از طریق بورس با اعمال مشوق های بخش خصوصی واقعی و تعاونی موافقت گردید (پیوست ۲).

شماره: ۷۳۵۴۱
تاریخ: ۱۴۰۳ / ۴ / ۲۳
پست:

وزارت امور اقتصادی و دارایی

وزیر

۳- مقرر شد عرضه حداکثر ۵ واحد درصد سهام (۵ درصد از ۱۰۰ درصد سهام) شرکت «آلومینای ایران (آلومینای جاجرم)» متعلق به شرکت مادر تخصصی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران پس از عرضه اولیه و با قیمت کشف شده در بورس به عنوان سهام ترجیحی به واجدین شرایط عرضه گردد. همچنین قیمت پایه و شرایط عرضه سهام کتلی شرکت پس از عرضه اولیه و کشف قیمت در جلسه آتی هیأت مطرح گردد.

این تصویب نامه در اجرای قسمت اخیر ماده (۳۹) قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی ابلاغ می گردد.

سید احسان خاندوزی

معاون حقوقی رئیس جمهور

بسیاسی اسلامی ایران
ریاست جمهوری

بسمه تعالی

شماره ۱۴۴۹۴۴
تاریخ ۹۵/۱۱/۱۹
پوست

وزارت امور اقتصادی و دارایی

۱۳۹۵ / ۱۱ / ۲۰

شماره ۲۲۵۸۵۳

جناب آقای دانش اشتیانی
 جناب آقای فرهادی
 جناب آقای ظریف
 جناب آقای قاضی زاده هاشمی
 جناب آقای ربیعی
 جناب آقای نعمت زاده
 جناب آقای زنگنه
 جناب آقای طیب نیا
 جناب آقای آخوندی
 جناب آقای رحمانی فضلی
 جناب آقای واعظی
 جناب آقای علوی
 جناب آقای حاجتی
 جناب آقای پور محمدی
 جناب آقای دهقان
 جناب آقای صالحی امیری
 جناب آقای چیت چیان
 جناب آقای سلطانی فر
 جناب آقای نوبخت
 جناب آقای انصاری
 جناب آقای شهیدی
 جناب آقای شریعتمداری
 جناب آقای ستاری
 جناب آقای صالحی
 جناب آقای سیف
 سرکار خانم ابتکار
 سرکار خانم مولاوردی
 سرکار خانم احمدی پور

۱۰

وزیر محترم آموزش و پرورش
 وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری
 وزیر محترم امور خارجه
 وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
 وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی
 وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت
 وزیر محترم نفت
 وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی
 وزیر محترم راه و شهرسازی
 وزیر محترم کشور
 وزیر محترم ارتباطات و فناوری اطلاعات
 وزیر محترم اطلاعات
 وزیر محترم جهاد کشاورزی
 وزیر محترم دادگستری
 وزیر محترم دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
 وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی
 وزیر محترم نیرو
 وزیر محترم ورزش و جوانان
 معاون محترم رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور
 معاون محترم رئیس جمهور و رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور
 معاون محترم رئیس جمهور و رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران
 معاون محترم اجرایی رئیس جمهور
 معاون محترم علمی و فناوری رئیس جمهور
 معاون محترم رئیس جمهور و رئیس سازمان انرژی اتمی
 رئیس کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
 معاون محترم رئیس جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست
 معاون محترم رئیس جمهور در امور زنان و خانواده
 معاون محترم رئیس جمهور و رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

با سلام و احترام!

همانگونه که مستحضر می‌باشید تدوین و تفیج قوانین و مقررات، در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران امری اساسی و ضروری است و هرگونه تاخیر در اجرای آن علاوه بر بروز تبعات و کاستی‌های اجرایی، دشواری انجام آن را نیز مضاعف

می‌سازد. تدوین و تنقیح قوانین و مقررات (مشمول بر گردآوری تمامی قوانین و مقررات مربوط به موضوعات مختلف و تفکیک موارد معتبر و غیر معتبر از یکدیگر و انجام اقدامات مترتب بر آن)، موجب شفافیت و از میان رفتن بسترهای حقوقی فساد و نهایتاً کارآمدی بیشتر دستگاه‌های اجرایی خواهد شد. این مهم، تکلیفی برای تمامی دستگاه‌های اجرایی می‌باشد که به موجب قوانین و مقررات مربوط از جمله قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹-۱ و بخشنامه شماره ۵۰۰۵۴/۱۵۸۱۵۲ مورخ ۱۳۹۲/۱۰/۹ معاون اول محترم رییس جمهور مقرر شده است. لذا این معاونت با بهره‌گیری از ده‌ها سال تجربه، سوابق و آثار گذشته و ظرفیت کارشناسی موجود، بر آن است که طی برنامه‌ریزی دقیق، کارشناسی و معطوف به هدف، نسبت به آغاز «طرح فراگیر تدوین و تنقیح مقررات کشور» ناظر بر تمامی آیین‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و سایر عناوین مشابه، اقدام نماید بدیهی است که این مهم بدون یاری جستن از ظرفیت کارشناسی موجود در دستگاه‌های اجرایی، بسیار دشوار خواهد بود. بر این اساس، خواهشمند است دستور فرمایید در اجرای مرحله نخست طرح یادشده، تا دهم اسفند ماه سال جاری اقدامات زیر را معمول نمایند:

- ۱- احصاء و اعلام تمامی شوراهای، کارگروه‌ها، کمیسیون‌ها و سایر عناوین مشابه که در زیرمجموعه دستگاه متبوع (اعم از ستاد و سازمان‌های تابعه)، «مقررات» وضع می‌نمایند. همچنین اعلام آن دسته از شوراهای عالی یا کارگروه‌های ملی و سایر عناوین مشابه که دبیرخانه آنها در آن دستگاه مستقر می‌باشد.
- ۲- ارسال نسخه کاغذی و دیتای تمامی مقررات گذشته آن دستگاه و سازمان‌های تابعه، از جمله مراجع موصوف در بند (۱)
- ۳- درج «معاونت حقوقی رییس جمهور» و «امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات ریاست جمهوری» به‌عنوان گیرنده تمامی مقررات آن دستگاه و سازمان‌های تابعه
- ۴- معرفی یک نفر از کارشناسان حقوقی خبره آن دستگاه به‌عنوان «رابط تنقیحی» و به منظور ورود مقررات مراجع مزبور به سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران و سایر اقدامات تنقیحی لازم.

مجید انصاری

معاونت حقوقی ریاست جمهوری
معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات

طرح تدوین و تنقیح مقررات کشور

بهمن ماه ۱۳۹۵

باسمه تعالی
اللهم صل على محمد و آل محمد

« طرح تدوین و تنقیح مقررات کشور »

مقدمه

گذر زمان، بیانگر نفوذ روز افزون قواعد امره در زوایای ریز و درشت زندگی خصوصی و اجتماعی افراد جامعه است؛ قواعدی که نتیجه پیچیده تر شدن ابعاد گوناگون زندگی اجتماعی از یک سو و رشد همه جانبه دانش حقوق می باشد. از منظری دیگر، آن گاه که پیروی از قواعد و ضوابط اخلاقی رو به ضعف می گذارد، تنظیم روابط فیما بین افراد در خصوصی ترین و یا در اجتماعی ترین وجه آن، نیازمند حضور قدرتمند قواعد حقوقی در انواع و اقسام آن می باشد. از جمله قواعد تأثیر گذار در تنظیم روابط اجتماعی افراد و به خصوص در حقوق عمومی، مقررات صادره از مراجع متعدد قانونی می باشد که از جهات مختلف، نیازمند تدوین و تنقیح است. بدون وجود مقررات شفاف، دقیق و خالی از تفاسیر متفاوت و ابهام، اجرای قوانین متوقف می ماند و یا از تأثیر آنها به شدت کاسته می شود. انواع مقررات صادره از سوی مراجع متعدد وضع، به ویژه آن دسته از مقررات که در اجرای قوانین مصوب مجلس، تهیه، تنظیم و تصویب می شوند، گستره وسیع، مهم و تأثیر گذاری از قواعد ناظر بر تنظیم روابط فیما بین احاد جامعه در طبقات، صنوف و گروه های مختلف را پدید می آورد که از هم گسستگی، بی نظمی و عدم انسجام در آن به بروز نابسامانی های گسترده، پرور فساد و نابرابری در جامعه منجر خواهد شد. وجود مراجع متعدد وضع مقررات با خاستگاه و جایگاه های حقوقی متفاوت در ساختار اداری کشور از یک سو و کثرت مقررات صادره از این مراجع وضع (که با استفاده از آمار مقررات گردآوری شده و تخمین تعداد سایر مقررات گردآوری نشده، وجود صدها هزار مقرر در موضوعات مختلف را نشان می دهد) حجم عظیمی از مقررات در طول زمان و عرض مکان را نشان می دهد که در صورت عدم انسجام و نابه سامانی، اصل مهم حاکمیت قانون را با خطر جدی مواجه می سازد. از این رو، انجام تنقیح و تدوین مقررات، به عنوان راه حلی اساسی در مسیر شفافیت و انسجام، ضرورتی انکارناپذیر خواهد بود.